

INNOWACYJNE NARZĘDZIA do ZASTOSOWANIA w obszarze EDUKACJA

Szanowni Państwo,

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wypracowywane są, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, innowacyjne rozwiązania problemów w ważnych dla życia publicznego obszarach polityk społecznych. Rozwiązania te powstają po to, aby w sposób bardziej skuteczny odpowiadać na wyzwania jakie stawia przed nami codzienność, takie jak np.: niedostosowanie oferty kształcenia zawodowego i ustawicznego do potrzeb rynku pracy, wysoka stopa bezrobocia wśród osób po 45 roku życia, niski poziom innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw, czy niedostateczny rozwój metod i narzędzi zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego.

Wartość powstających narzędzi jest o tyle duża, że wypracowywane są one przez osoby i instytucje na co dzień zajmujące się problemami, na które te rozwiązania odpowiadają - znając je z życia codziennego, wiedzą co stanowi ich źródło, i dzięki temu potrafią właściwie dobrać sposób ich rozwiązania. Użyteczność wypracowywanych narzędzi jest weryfikowana w praktyce poprzez testowanie przez osoby, których poszczególne problemy dotyczą. Dodatkowo, nowe narzędzia bardzo często powstają w ramach szerszej współpracy, w tym z instytucjami z innych państw, co zwiększa ich wartość poprzez spojrzenie na problem z szerszej perspektywy oraz możliwość zastosowania u nas metod sprawdzonych już gdzie indziej.

Niezwykle istotne jest także to, że wypracowane przez jedną instytucję narzędzia mogą być z powodzeniem zastosowane przez inne, które borykają się z podobnymi problemami. Same rozwiązania mają konkretną, gotową do zastosowania w praktyce formę – może to być np. poradnik, instrukcja działania, program kształcenia lub gotowy do wdrożenia model. Dostęp do tych rozwiązań jest bezpłatny, a ich zbiorcze zestawienie, wraz z charakterystyką oraz gotowymi do pobrania narzędziami jest dostępne dla wszystkich.

Wszyscy mogą i powinni skorzystać z tych innowacji - dzięki nim można np. usprawnić swoją pracę, poprawić jakość życia w ważnym dla nas aspekcie, wzbudzić motywację do nauki i pracy w niszowym zawodzie. Korzyści jest tak dużo, jak samych rozwiązań, a wśród nich znajdują się zarówno takie, które można zastosować do problemów jednostkowych, jak też takie, które pomogą lub zainspirują w określeniu i rozwiązaniu szerszych problemów, związanych z zagadnieniami dotyczącymi grup społecznych np. zawodowych lub mniejszości.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Biorąc pod uwagę dużą liczbę powstających aktualnie narzędzi innowacyjnych (wypracowywanych zarówno na poziomie centralnym, jak też regionalnym i lokalnym, Krajowa Instytucja Wspomagająca - działając w porozumieniu z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju - opracowała zbiorczą informację prezentującą wypracowywane rozwiązania. Zostały one zaprezentowane w ramach tzw. bloków tematycznych, obejmujących rozwiązania dotyczące podobnych problemów oraz skierowane do zbliżonych grup odbiorców.

Niniejsza informacja prezentuje narzędzia skupiające się wokół zagadnień związanych z kształtowaniem postaw przedsiębiorczych wśród uczniów czy niskiego poziomu zainteresowania nauczaniem przedsiębiorczości wśród uczniów.

Prezentowane w materiale narzędzia mogą być zastosowane (powielone w całości lub zmodyfikowane) także w Państwa instytucjach lub instytucjach/podmiotach, z którymi Państwo współpracujecie.

Do materiału dołączamy listę wypracowanych rozwiązań wraz z podstawowymi informacjami na ich temat. Opisy dotyczące innych bloków tematycznych w obszarze Edukacja i szkolnictwo wyższe, dostępne są na stronie internetowej KIW (www.kiw-pokl.org.pl; w zakładce „Innowacje” – „Upowszechnianie i mainstreaming”). Dodatkowo, zachęcamy do zapoznania się z narzędziami wypracowanymi w ramach innych obszarów związanych z innowacjami społecznymi: Zatrudnienie i integracja społeczna, Dobre Rządzenie, Adaptacyjność (ścieżka dostępu do materiałów jak powyżej) oraz rozwiązań powstałych ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL (www.kiw-pokl.org.pl; zakładka „Projekty i Produkty” – „IW EQUAL”).

Lista dostępnych rozwiązań nie jest zamknięta – wypracowywane są nowe narzędzia, które będą na bieżąco udostępniane na stronie internetowej KIW.

Zachęcamy do skorzystania z dostępnych już innowacyjnych rozwiązań!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

1.	Obszar zastosowania rozwiązań	Edukacja
2.	Blok tematyczny	<p><u>Kształtowanie przedsiębiorczości wśród uczniów.</u></p> <p>Liczba rozwiązań w ramach bloku – 11.</p> <p>Rozwiązania innowacyjne zgromadzone w ramach niniejszego bloku umożliwiają zainteresowanym skorzystanie z narzędzi ułatwiających promowanie i kształcenie postaw przedsiębiorczości wśród uczniów oraz stymulują wzrost zainteresowania nauczaniem tego przedmiotu wśród nauczycieli. Wypracowane modele proponują narzędzia dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w postaci programów zajęć, systemów diagnozy predyspozycji ucznia czy gier edukacyjnych.</p> <p>Poniżej scharakteryzowano rozwiązania dostępne w ramach bloku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwiązania do zastosowania w pracy z uczniami <u>szkół ponadgimnazjalnych</u> (9 rozwiązań) <p><u>Z uwagi na ten sam cel opisywanych rozwiązań, różniących się jedynie zastosowanymi formami wsparcia, ujęto je łącznie, wskazując wszystkie dostępne w ich ramach narzędzia.</u></p> <p>Celem proponowanych rozwiązań jest pomoc w kształtowaniu kompetencji społecznych i interpersonalnych uczniów, w szczególności pod kątem postaw przedsiębiorczych. Wśród wypracowanych rozwiązań znajdują się m.in.: zestawy narzędzi dydaktycznych diagnozujących potrzeby uczniów oraz stymulujących ich rozwój, wraz z automatycznym systemem generowania luk szkoleniowych; zestawy programów i materiałów dydaktycznych; pomoce treningowe w formie gier internetowych i fabularnych, rozwijających praktyczne umiejętności w zakresie kompetencji przedsiębiorczych, w ramach których uczniowie prowadząc np. wirtualne firmy, konkurują i współpracują ze sobą według reguł rynkowych; portale edukacyjne służące wymianie wiedzy i doświadczeń oraz kursy e-learningowe. Dodatkowo, przygotowano materiały dydaktyczne do wykorzystania w ramach przedmiotów <i>Podstawy przedsiębiorczości</i> oraz <i>Ekonomia w praktyce</i>. Nowością w proponowanych rozwiązaniach jest wykorzystanie w nauczaniu przedsiębiorczości atrakcyjnych dla młodzieży form i narzędzi, umożliwiających dodatkowo identyfikację obszarów kompetencji społecznych i interpersonalnych uczniów wymagających rozwoju.</p>

➤ **Rozwiązanie dotyczące wykorzystania metody projektowej w pracy z uczniami szkół gimnazjalnych.**

Celem proponowanego rozwiązania jest zwiększenie zainteresowania uczniów gimnazjów nauczaniem przedsiębiorczości. Proponowane rozwiązanie wykorzystuje wiedzę z różnych dziedzin, przygotowując do podejmowania samodzielnych działań podczas realizacji projektów uczniowskich. Model łączy zadania edukacyjne i wychowawcze zmierzające do kształtowania postaw przedsiębiorczych. Proponowany program zakłada: samodzielną pracę ucznia w oparciu o programy komputerowe; realizację projektów uczniowskich; zmieniającą się w trakcie realizacji zadań rolę nauczyciela (od wiodącej do towarzyszącej); odejście od systemu klasowo-lekcyjnego (godziny rozliczane są w cyklu semestralnym) oraz wsparcie pracy nauczyciela w obszarze odnotowywania i analizy zachowań uczniów w formie elektronicznego notesu wychowawcy. Rozwiązanie składa się z programu nauczania, warsztatu szkoleniowego dla nauczyciela, interaktywnego pakietu programów komputerowych dla uczniów oraz wspomnianego elektronicznego notesu nauczyciela. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest położenie nacisku na zaangażowanie w proces odpowiedzialności za uczenie się i rozwój osobisty samego ucznia oraz umożliwienie mu nabycia umiejętności efektywnego korzystania z własnych zasobów i możliwości.

➤ **Rozwiązanie do zastosowania w pracy z uczniami szkół podstawowych i/lub gimnazjalnych.**

Celem proponowanego rozwiązania jest pobudzanie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży, przy wykorzystaniu modelu kreatywności, samodzielnego myślenia i pracy zespołowej. Rozwiązanie wprowadza nowe podejście do rozwijania kompetencji kluczowych u uczniów poprzez zastosowanie, motywujących młodzież edukacyjnych gier symulacyjnych. W ramach pierwszej z nich uczeń prowadzi przez rok wirtualną firmę i podejmuje decyzje biznesowe. Druga, gra planszowa, zbliżona jest w swej charakterystyce do MONOPOLY. Ponadto model wykorzystuje predyspozycje poszczególnych uczniów wynikające z profilu ich inteligencji. Rozwiązanie składa się z podręcznika użytkownika modelu (opisującego poszczególne działania i założenia metodologiczne), arkuszy ocen predyspozycji i preferencji uczniów (diagnozujących poszczególne rodzaje inteligencji), programu zajęć pozalekcyjnych (pobudzających twórcze myślenie) oraz programów i szkoleń dla nauczycieli (dotyczących np. sposobów moderowania zespołów w klasie). Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest połączenie w procesie nauczania zdobywanej wiedzy teoretycznej z działaniami

		<p>ukierunkowanymi na kształtowanie cech osób przedsiębiorczych u uczniów.</p> <p>Szczegółowe zestawienie narzędzi stanowi załącznik do niniejszego materiału.</p>
3.	Do rozwiązania jakich problemów mogą się przyczynić narzędzia?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niewystarczające stosowanie w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych nowoczesnych, aktywizujących i atrakcyjnych dla uczniów metod nauczania przedsiębiorczości dostosowanych do ich potrzeb i oczekiwań oraz wymogów rzeczywistości społeczno-gospodarczej; ➤ Niewystarczające narzędzia dydaktyczne służące podniesieniu poziomu i stopnia atrakcyjności kształcenia w zakresie przedsiębiorczości; ➤ Nieadekwatne lub niewystarczające techniki i narzędzia diagnozujące potencjał ucznia oraz jego mocne i słabe strony w obszarze kompetencji przedsiębiorczych; ➤ Niewystarczająca wiedza i praktyczne umiejętności uczniów związane z poruszaniem się w świecie biznesu i rynku pracy; ➤ Niejednokrotnie marginalne traktowanie przez uczniów przedmiotu dotyczącego przedsiębiorczości oraz postrzeganie go jako mało przydatnego lub o niewielkiej randze; ➤ Niewystarczające kompetencje przedsiębiorcze uczniów zmniejszające ich szanse na rozwijanie umiejętności efektywnej komunikacji interpersonalnej i pracy w grupie oraz umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów; ➤ Niewystarczające narzędzia technologii informatycznych wspierające nauczycieli w prowadzeniu zajęć dydaktycznych z uczniami oraz w samokształceniu.
4.	Do kogo adresowane są rozwiązania?	<p>Jakie instytucje/podmioty mogą zastosować wypracowane narzędzia w swojej działalności? (wykorzystanie zarówno systemowe, jak też jednostkowe – tj. do zastosowania w codziennej praktyce zawodowej pracowników zainteresowanych instytucji).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne, w tym dyrektorzy i nauczyciele, • Kuratoria oświaty, • Ośrodki doskonalenia nauczycieli,

		<ul style="list-style-type: none"> • Placówki psychologiczne, • NGO zajmujące się zagadnieniami z obszaru kształtowania postaw przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży, • Jednostki samorządu terytorialnego.
		<p>Czyje problemy mogą rozwiązać prezentowane narzędzia?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, • Dyrektorów ww. szkół, • Nauczycieli ww. szkół, • Rodziców.
5.	<p>Korzyści, które można uzyskać przy zastosowaniu narzędzi?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pobudzenie u uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych kreatywności, samodzielnego myślenia i pracy zespołowej, poprzez zastosowanie gier i zabaw symulacyjnych będących dobrym sposobem na uzupełnienie i utrwalenie wiedzy teoretycznej zdobywanej przez uczniów w czasie zajęć; ➤ Zwiększenie świadomości uczniów na temat swoich słabych i mocnych stron w zakresie kompetencji przedsiębiorczych oraz wyznaczenie obszarów do doskonalenia i rozwoju, poprzez między innymi wykorzystanie interaktywnych narzędzi badawczych; ➤ Dostarczenie wiedzy na temat potencjału i predyspozycji młodych ludzi zarówno im samym, jak też nauczycielom, rodzicom i doradcom zawodowym, w celu ułatwienia wyboru dalszej ścieżki kształcenia i przyszłości zawodowej, poprzez zastosowanie narzędzi diagnostycznych oraz stymulujących rozwój kompetencji społecznych i interpersonalnych; ➤ Zwiększenie znaczenia i rangi przedmiotu dotyczącego przedsiębiorczości poprzez wykorzystanie na przykład narzędzi informatycznych, jako wsparcia edukacyjnego wpływającego na uatrakcyjnienie prowadzonych w szkołach zajęć, ➤ Wzrost umiejętności kadry pedagogicznej dotyczących wykorzystywania twórczych i aktywnych metod pracy dydaktycznej, poprzez możliwość zastosowania nowych programów,

		<p>szkoleń i poradników metodycznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kształtowanie postaw przedsiębiorczych oraz zwiększenie wiedzy praktycznej uczniów w tym obszarze, poprzez na przykład gry edukacyjne pozwalające uczniom rozwinąć i wykształcić sztukę porozumiewania się oraz wzmocnić relacje interpersonalne dzięki pracy zespołowej i interakcję z rówieśnikami w ramach prowadzonych symulacji biznesowych; ➤ Podniesienie jakości pracy dydaktyczno-wychowawczej gimnazjum w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych poprzez dostarczenie innowacyjnych, atrakcyjnych materiałów dydaktycznych, ułatwiających wykorzystanie w praktyce wiedzy teoretycznej; ➤ Ułatwienie nauczycielom wykorzystywania technologii informatycznych w prowadzeniu zajęć dydaktycznych z uczniami oraz w samokształceniu, poprzez udostępnienie im metod i narzędzi ułatwiających pracę w tym obszarze (np. elektroniczny notes nauczyciela).
6.	Powiązania z innymi obszarami tematycznymi	<p>Rozwiązania w niniejszym bloku dotyczącym poprawy jakości kształcenia i pobudzania przedsiębiorczości wśród uczniów łączą się tematycznie z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grupą rozwiązań dotyczących nowoczesnych metod nauczania dopasowanych do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy, prezentowanych w bloku tematycznym: „Przedsiębiorczość akademicka oraz współpraca przedsiębiorców z sektorem nauki”, w obszarze: „Adaptacyjność” - grupą rozwiązań mających na celu wykształcenie umiejętności finansowych i ekonomicznych uczniów szkół zawodowych, prezentowanych w bloku tematycznym: „Kształcenie zawodowe i ustawiczne w powiązaniu z rynkiem pracy”, w obszarze: „Edukacja” - rozwiązaniami zaprezentowanymi w bloku tematycznym: „Innowacyjne metody nauczania uczniów” w obszarze „Edukacja”. <p>Opisy bloków tematycznych/rozwiązań, z którymi powiązane są narzędzia mieszczące się w niniejszym bloku tematycznym dostępne są pod adresem www.kiw-pokl.org.pl wskazanym w wierszu nr 7.</p>
7.	Szczegółowe informacje na temat poszczególnych rozwiązań	<p>Lista rozwiązań znajdujących się w bloku „Kształtowanie przedsiębiorczości wśród uczniów” jest załączona do niniejszego materiału.</p> <p>Ponadto na stronie internetowej KIW (www.kiw-pokl.org.pl) można znaleźć:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - wersję elektroniczną opisów poszczególnych bloków tematycznych oraz załączonych do nich list rozwiązań - dostępne w zakładce „Upowszechnianie i włączanie”, - szczegółowe informacje na temat konkretnych rozwiązań innowacyjnych - dostępne w zakładce „Projekty i produkty” – „POKL” – „Wyszukiwarka projektów i produktów”.
8.	Chcę skorzystać z rozwiązania i co dalej?	Narzędzia, które uzyskały pozytywną weryfikację są bezpłatnie udostępniane wszystkim zainteresowanym przez realizatorów projektów, instytucje finansujące projekt, a także Krajową Instytucję Wspomagającą. Rozwiązania gotowe do wdrożenia są dostępne na stronie internetowej www.kiw-pokl.org.pl . Informacje nt. rozwiązań, które są w trakcie wypracowywania są dostępne u podmiotów realizujących projekty.
9.	Informacje na temat bloku tematycznego	<p>Kontakt w KIW</p> <p>Dariusz Pietrzyk</p> <p>Koordynator Krajowej Sieci Tematycznej w obszarze Edukacja i szkolnictwo wyższe</p> <p>Krajowa Instytucja Wspomagająca – Centrum Projektów Europejskich</p> <p>e-mail: dariusz.pietrzyk@cpe.gov.pl</p>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA**

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

